

KPMG ehf.
Borgartúni 27
105 Reykjavík

Sími 545 6000
Fax 545 6001
Veffang www.kpmg.is

Nefndasvið Alþingis
efnahags- og viðskiptanefnd
nefnadasvid@althingi.is

Reykjavík, 29. apríl 2020.

Umsögn KPMG ehf. um „frumvarp til laga um fjárstuðning til minni rekstraraðila vegna heimsfaraldurs kórónuveiru“, á þingskjali 1254 – 725. mál.

Í tölvuskeyti nefndasviðs Alþingis þann 22. apríl 2020 er KPMG ehf. gefinn kostur á að veita umsögn um framangreint frumvarp til laga. KPMG hefur kynnt sér frumvarpið og sér ástæðu til að koma á framfæri eftirfarandi ábendingum.

Í frumvarpinu eru gerðar tillögur annars vegar um fjárframlög úr ríkissjóði, svonefnda lokunarstyrki, og hins vegar um ríkisábyrgð á tilteknum lánnum frá lánastofnunum, svonefndum stuðningslánnum.

Lokunarstyrkir

Vel er afmarkað hverjir eigi rétt til lokunarstyrks, sem eru þeir rekstraraðilar sem urðu að leggja starfsemi sína niður á tímabilinu 24. mars til 3. maí 2020 samkvæmt auglýsingu heilbrigðisráðherra nr. 243/2020, um takmörkun á samkomum vegna farsóttar, sættu að lágmarki 75% tekjufalli í apríl 2020 og höfðu fyrir með höndum starfsemi í tilteknu umfangi.

Ætla má að margir þeirra, sem rétt munu hafa til lokunarstyrks, flokkist sem örfélag skv. 11. tölul. 2. gr. laga nr. 6/2003, um ársreikninga, eða hafi með höndum starfsemi í sama umfangi. Eitt þriggja viðmiða örfélaga er að ársverk séu ekki umfram þrjú. Vafalítið hefur einhver umfangsmeiri starfsemi legið niðri vegna auglýsingarinnar. Gefur það tilefni til að gefa gaum að þeim takmörkunum á fjárhæð lokunarstyrks sem lagðar eru til í frumvarpinu.

Fjárhæð styrks skal ráðast af rekstrarkostnaði á lokunartíma, en takmarkast við 800 þúsund krónur á hvern launamann í febrúarmánuði 2020 og getur ekki orðið hærrí en 2,4 milljónir króna. Tvennt orkar tvímælis við þessar takmarkanir. Annars vegar að miða við fjölda starfsmanna án tillits til starfshlutfalls. Hins vegar að styrkur skuli í raun miðast að hámarki við þrjá starfsmenn.

Fjöldi stöðugilda er að áliti KPMG sanngjarnara viðmið en fjöldi starfsmanna. Kostur við viðmiðið fjöldi starfsmanna er að upplýsingar þar um koma fram á sundurliðunum með staðgreiðsluskilagreinum. Á þeim sundurliðunum kemur einnig fram starfshlutfall hvers starfsmanns, þannig að viðmiðið stöðugildi er ekki þyngra í vöfum gagnvart eftirlit svo neinu nemi. KPMG leggur til að í stað orðanna „á hvern launamann sem starfaði hjá rekstraraðila“ í 1. mgr. 5. gr. frumvarpsins komi orðin „fyrir hvert stöðugildi hjá rekstraraðila“

Samkvæmt heiti frumvarpsins er um að ræða „fjárstuðning til minni rekstraraðila“. Sú orðnotkun gefur til kynna að stuðningsúrræðum frumvarpsins sé ekki aðeins ætlað að ná til örfélaga og rekstrar annarra af sömu stærðargráðu, heldur einnig til lítilla félaga og annarra með rekstur í sama umfangi. Eitt þriggja

viðmiða lítilla félaga, skv. 11. tölul. 2. gr. laga nr. 6/2003, er að fjöldi ársverka sé ekki umfram fimmtíu. Takmörkun styrks við 2,4 milljónir takmarkar mjög lokunarstyrk til lítilla félaga, því ætla má að rekstrarkostnaður margra þeirra verði langt umfram þá fjárhæð á lokunartíma. KPMG býr ekki yfir upplýsingum um hvaða rekstraraðilar sættu lokun eða af hvað stærðargráðu starfsemi þeirra var fyrir lokun. Að virtu eðli starfsemi, sem gert var að loka, má ætla að slík starfsemi hafi almennt ekki verið mannfrek, en að viðmiðið þrír starfsmenn sé þó of lágt. Þar sem styrkfjáræð takmarkast í fyrsta lagi af rekstrarkostnaði og í öðru lagi af 800 þúsund krónum á hvern starfsmann verður ekki séð að goðgá væri þótt 2,4 milljón króna hámarkið yrði tvöfaldað eða jafnvel þrefaldað.

Ástæða er til að gefa einnig gaum að lágmarki umfangs starfsemi sem lokunarstyrks skal njóta. Skilyrði er að tekjur á rekstrarárinu 2019 hafi að lágmarki numið 4,2 milljónum króna, sem svarar til 350 þúsund króna tekna í mánuði hverjum. Hér er langt seilst niður á við hvað umfang varðar því 350 þúsund króna tekjur á mánuði standa vart undir launum eða reiknuðu endurgjaldi, að með töldum launatengdum gjöldum, eins manns í fullu starfi, hvað þó öðrum rekstrarkostnaði sem nokkru nemur. Þetta lága viðmið er því til þess fallið að lokunarstyrks muni m.a. njóta fólk sem hefur með höndum sjálfstæða starfsemi í hjáverkum. Styrkur til þess fólks mun væntanlega ekki vega þungt við að ná því yfirlýsta markmiði frumvarpsins að viðhalda atvinnustigi og efnahagssumsvifum.

Stuðningslán

Viðmið um umfang starfsemi gagnvart stuðningslánum eru tekjur að lágmarki 9 milljónir og að hámarki 500 milljónir kr. á árinu 2019. Hámarkið girðir fyrir að stór og meðalstór félög fái stuðningslán, en girðir einnig fyrir að verulegur hluti lítilla félaga fái slíkt lán. Eitt þriggja viðmiða lítilla félaga, skv. 11. tölul. 2. gr. laga nr. 6/2003, er velta allt að 1.200 milljónum króna. Ætla má að 500 milljón króna hámarkið rýri verulega gildi stuðningslána við að ná því yfirlýsta markmiði frumvarpsins að viðhalda atvinnustigi og efnahagssumsvifum.

Virðingarfyllt,

KPMG ehf.

